

T-ES(2019)02_en final

6 jún 2019

Lanzarotský výbor

Výbor zmluvných strán Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním

.....

STANOVISKO

Lanzarotského výboru k detským sexuálne sugestívnym alebo explicitným fotografiám a/alebo videám vytváraným, šíreným a prijímaným deťmi

prijaté Lanzarotským výborom dňa 6. júna 2019

- a. Uznávajúc, že deti čoraz viac využívajú informačné a komunikačné technológie (IKT), najmä sociálne médiá a mobilné aplikácie na posielanie správ, za účelom komunikácie a vytváranie vzťahov;
- b. Uvedomujúc si, že deti takisto skúmajú a vyjadrujú svoju sexualitu prostredníctvom IKT, vrátane vytvárania a šírenia sexuálne sugestívnych alebo explicitných fotografií a/alebo videí ich samých;
- c. Pozorujúc, že cieľom dobrovoľného a konsenzuálneho šírenia svojich sexuálne sugestívnych alebo explicitných fotografií a/alebo videí prostredníctvom IKT deťmi samými nie je distribúcia materiálu predstavujúceho sexuálne zneužívanie;
- d. Berúc ohľad na to, že detské chápanie následkov pri vytváraní a šírení sexuálne sugestívnych alebo explicitných fotografií a/alebo videí sa líši v závislosti od veku a vyspelosti;
- e. Uvedomujúc si, že v digitálnom prostredí sú detské sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá ľahko zacielené a zneužitie sexuálnymi delikventami (páchateľmi sexuálnych trestných činov) a majú dlhodobý škodlivý vplyv na deti zobrazované na takýchto fotografiách a/alebo videách;
- f. Znepokojený zvyšujúcim sa počtom detských sebou vytvorených sexuálne sugestívnych a explicitných fotografií a/alebo videí, čím sa čoraz viac detí vystavuje riziku ujmy/poškodenia/ubližovania, teda vedomý si potreby zvyšovať povedomie detí o alternatívach bezpečnejších spôsoboch vyjadrovania ich sexuality;
- g. Zdôrazňujúc, že deti by mali byť informované o tom, že *"akýkoľvek materiál, ktorý vizuálne zobrazuje dieťa v reálnom alebo simulovanom sexuálne explicitnom konaní alebo akékoľvek zobrazenie pohlavných orgánov dieťaťa pre primárne sexuálne účely"* je definované ako *"detská pornografia"* v článku 20 ods. 2 Lanzarotského dohovoru, teda detské, sebou vytvorené sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá, ktoré si dieťa samé vytvorí, môže byť považované že *"detskú pornografiu"*;
- h. S odhodlaním zabezpečiť, aby sa pri všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detských sebou vytvorených sexuálne sugestívnych alebo explicitných fotografií a/alebo videí, v prvom rade zohľadňovali najlepšie záujmy dieťaťa;
- i. Pripomínajúc, že na to, aby si konanie súvisiace s *"detskou pornografiou"* podľa článku 20 ods. 1 Lanzarotského dohovoru vyžadovalo trestné stíhanie zo strany zmluvných strán, musí byť úmyselné a nemôže byť v zmysle zákona povolené;
- j. Berúc do úvahy, že keď sú sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá detí vytvárané nimi samými a šírené pre ich súkromné použitie, zmluvné strany by mali zobrať do úvahy základné práva detí na ochranu súkromia, aby mohli byť zbavené trestnej zodpovednosti za trestné činy súvisiace s *"detskou pornografiou"*;
- k. Ďalej zdôrazňujúc, že článok 20 ods. 3 druhý bod Lanzarotského dohovoru, umožňuje zmluvným stranám uplatniť si výhradu a nepovažovať za protiprávne konanie výrobu alebo držbu pornografického materiálu zahŕňajúceho deti, ktoré dosiahli legálny vek na sexuálne

aktivity, ak bol tento materiál vyrobený a držaný s ich súhlasom a výhradne pre ich súkromné použitie;

l. Pripomínajúc, že článok 116 Výkladovej správy k Lanzarotskému dohovoru zdôrazňuje, že *”za určitých okolností keď sa maloletá osoba dopustí protiprávneho konania (ako napríklad keď deti vyrábajú ”detskú pornografiu“ medzi sebou a pre ich súkromné použitie, ale následne to ďalej rozširujú alebo sprístupnia na internete), môžu jestvovať iné, vhodnejšie spôsoby riešenia takéhoto správania a trestné stíhanie by malo byť poslednou možnosťou”;*

m. Želajúc si usmerniť zmluvné strany pri vykonávaní článku 20 Lanzarotského dohovoru v súvislosti s detskými sebou vytvorenými sexuálne sugestívnymi alebo explicitnými fotografiami a (alebo videami prostredníctvom identifikovania situácií, ktoré nepredstavujú protiprávne konanie, a situácií, ktoré si vyžadujú trestné stíhanie ako poslednú možnosť;

Lanzarotský výbor zastáva názor, že:

1. Sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá vytvárané deťmi v obzvlášť zraniteľnej situácii (veľmi malé deti, deti so zdravotným postihnutím, deti v situácii odkázanosti) by sa mali považovať za výsledok zneužívajúceho/vykorisťovateľského správania voči takýmto deťom, preto by tieto deti mali byť odkázané na systém podpory obetiam a nemali by podliehať trestnému stíhaniu;

2. Deti, ktorých sebou vytvorené sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá sú zneužitú (ponúkané alebo sprístupnené, distribuované alebo prevedené/sprostredkované iným osobám), by mali byť odkázané na systém podpory obetiam a nemali by podliehať trestnému stíhaniu;

3. Vytváranie vlastných sexuálne sugestívnych alebo explicitných fotografií a/alebo videí deťmi, pokiaľ sú vytvárané výlučne na ich súkromné použitie, nepredstavuje *„výrobu detskej pornografie“;*

4. Držba vlastných sexuálne sugestívnych alebo explicitných fotografií a/alebo videí deťmi nepredstavuje *„držbu detskej pornografie“*, ak je táto určená výlučne na ich súkromné použitie;

5. Dobrovoľné a konsenzuálne šírenie/zdieľanie vlastných sexuálne sugestívnych alebo explicitných fotografií a/alebo videí medzi deťmi, pokiaľ je to výlučne pre ich súkromné použitie, nepredstavuje *„poskytovanie alebo sprístupňovanie, distribúciu alebo prenos, obstaranie alebo vedomé získavanie prístupu k detskej pornografii“;*

6. Ak dieťa bez svojho vedomia alebo úmyslu prijme/obdrží sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá vytvorené inými deťmi, nepredstavuje to *„obstaranie alebo vedomé získanie prístupu k detskej pornografii prostredníctvom IKT“;*

7. Trestné stíhanie detí za konanie súvisiace s *„detskou pornografiou“* by malo prichádzať do úvahy len ako posledná možnosť a mali by sa uprednostniť, v závislosti od okolností, vhodnejšie metódy riešenia ich škodlivého správania (napr. vzdelávacie opatrenia, terapeutická pomoc), ak:

a. deti, ktoré pôvodne vytvorili vlastné sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá len na ich súkromné použitie, sa následne rozhodli vedomo alebo

úmyselne ponúkať alebo sprístupniť, distribuovať alebo prenášať/sprostredkovať takéto fotografie a/alebo videá iným;

- b. deti, ktoré prijímú/obdržia sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá iných detí bez toho, aby ich o to požiadali, a následne sa rozhodnú tieto fotografie a/alebo videá ďalej uchovávať (t. j. ukladať, neodstraňovať);
- c. deti, ktoré zámerne získavajú sexuálne sugestívne alebo explicitné fotografie a/alebo videá vytvorené inými deťmi.